

VALO

3 | 2022

Kuva: Petri Kangas

Hyvän tekemisen
joulu

Astu sisään, ystävä.

**Nokialainen, Tampereen Vanhan
kirkon pappi, Olli Viljakainen
löytää joulumieltä ja hyvän olon
aineksia muiden välittämisestä.**

S. 12–13

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4–5 Joulun ajan tapahtumat
- 6–7 Elämän ja luonnon ihme
- 8 Adventtikalenteri
- 9 Kohti syvempää ymmärrystä ja parempia päätöksiä
- 10–11 Uusi valtuusto
- 12–13 Pienillä teoilla suuria mullistuksia vastaan
- 14 Uusia työntekijöitä
- 15 Hartausmietiskely
- 16 Kummityötä Kulmakivessä

Uskon hyvän tekemiseen

Katsoin kerran dokumentin The Kindness Diaries eli vapaasti suomennettuna Ystävällisyyspäiväkirjat. Siinä mies ajaa kupla-voikkarilla Alaskasta Argentiinaan. Hän tekee matkaansa ilman mukana olevaa rahaa tai luotokorttia. Jopa bensa ja majapaikat järjestyvät aina ihmisten ystävällisyyden ansiosta. Elokuva on koskettava tarina tuntemattomalle hyvää tekevästä ihmisestä. Kuinka ollakaan, elokuvan auttajat ovat useimmiten ihmisiä, jotka ovat itse selvinneet melkoisista vaikeuksista.

on vielä avoin haava. Hyvä lähtee kiertoon ja lisääntyy, kun annamme eteenpäin sitä, mitä meillä itsellämme on.

Hyvän tekeminen on monesti hyvin arkista. Vaihdatkin aiheellisen valituksen ymmärtäväsyyteen. Solmit kentän laidalla naapurin lapsen luistinten nauhat. Sanot jotain ystävällistä jouluruuhkassa kaupan kassalle tai postin palvelutiskin työntekijälle. Tarjoudut muuttajalle kantoavuksi. Käyt ikäihmiselle kaupassa tai tarjoat autottomalle kyydin jouluostoksille. Viet naapurillekin piparkakkuja, limpun tai mikä jouluherkkusi onkaan. Tietämättämme saatamme auttaa Mestaria, Suutari ja vieras-laulun tarinan mukaisesti.

Oma kokemus saadusta avusta oikeaan aikaan rohkaisee auttamaan muita. Jokaisella on jotain, mitä voi antaa eteenpäin. Jollakin on pulaa vapaa-ajasta, mutta häneltä voi löytyä varoja. Jollakin on pulaa rahasta, mutta hänellä voi olla aikaa. Jollakin on pulaa terveydestä, mutta hänellä voi olla taitoa kuunnella. Joku on jo oppinut elämään menetyksen kanssa, ja siksi hän voi kyetä tukemaan häntä, jolla suru

Hyvää joulua!

Taina Tuohimaa, talousjohtaja

Hanna Arkkila,
uusi lastenohjaajamme

Oskari Metsäkylä,
uusi kiinteistönhoitajamme

Karo Suopuro,
uusi kanttorimme

VALO

3 / 2022

nt NOKIAN
SEURAKUNTA

Päätoimittaja: Anu Heiskanen,
anu.heiskanen@evl.fi,
050 430 7166

Toimituskunta: Petri Kangas,
Kiisi Isotalo, Timo Uotila,
Taina Tuohimaa

Kirkkoherranvirasto
Valkamankatu 2 A, 37100 Nokia
Avoinna ma ja ti klo 9–15 sekä ke ja to klo 9–13
03 280 4111
nokian.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Diakonian päivystyspuhelin: 046 922 9058 ma–to klo 9–11
Seuraava Valo ilmestyy 30.3.2023

Joulun ajan toimintaa ja tapahtumia

Jumalanpalvelukset ja hartaudet

Su 27.11.

- Messu Nokian kirkko klo 10
- Messu Siuron kirkko klo 10
- Messu Pinsiön kirkko klo 13

Su 4.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Itsenäisyyspäivä 6.12.

- Sanajumalanpalvelus Nokian kirkko klo 10
- Messu Tottijärven kirkko klo 10
- Messu Suoniemen kirkko klo 13

Su 11.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Su 18.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

La 24.12.

- Perheiden jouluaaton hartaus Nokian kirkko klo 13
- Perheiden jouluaaton hartaus Nokian kirkko klo 14
- Ruotsinkielinen aattohartaus Nokian kirkko klo 15
- Jouluaaton hartaus Nokian kirkko klo 17
- Jouluaaton hartaus Nokian kirkko klo 21
- Jouluyön messu Nokian kirkko klo 23
- Jouluaaton hartaus Tottijärven kirkko klo 14
- Jouluaaton hartaus Siuron kirkko klo 14
- Jouluaaton hartaus Suoniemen kirkko klo 16
- Jouluaaton hartaus Pinsiön kirkko klo 15.30

Su 25.12.

- Joulukirkko Nokian kirkko klo 8
- Joulukirkko Tottijärven kirkko klo 8
- Joulukirkko Siuron kirkko klo 8
- Joulukirkko Suoniemen kirkko klo 10
- Joulukirkko Pinsiön kirkko klo 10

Ma 26.12.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Ke 28.12.

- Viattomien lasten päivän enkelikirkko Siuron kirkko klo 18

Su 1.1.

- Iltamessu Nokian kirkko klo 18

Pe 6.1.

- Messu Nokian kirkko klo 10

Konsertit

Su 27.11. Joulun kuiskaus -**Nota Bene Nokian** joulukonsertti Nokian kirkossa klo 18. Vapaa pääsy, ohjelma 20 € kirkon ovelta, kuorolaisilta ja Kukkaputiikista. Ovet avataan klo 17.20.

Ti 29.11. Joulun lapsi -joulukonsertti Suoniemen kirkossa klo 18.30. **Tomi Markkola, Janne Raappana, Isla Heinovaara, Tanja Lamminmäki sekä Anu Mattila.** Ohjelmia myynnissä ovelta tapahtumapäivänä klo 17.45 alkaen sekä ennakkoon Kukkaputiikissa. Ennakkomyynti käteismaksulla. Ohjelma 20 €, alle 12-vuotiaat ilmaiseksi. Konsertin järjestää Sarkolan Ilo ry, tuotto Sarkolan ryhmäpäiväkoti Pikkupeuran hyväksi.

Su 4.12. Hän pitää meistä huolen -adventtikonsertti Nokian kirkossa klo 18. **Gospelkuoro Sarastus ja Lauluyhtye Lumo.** Vapaa pääsy.

La 10.12. Joulun taivas tähtineen -joulukonsertti Siuron kirkossa klo 16. **Johanna Debreczeni, Jouko Enkelnotko ja Henna Leppänen.** Vapaa pääsy, ohjelmia 20 € tuntia ennen konsertin alkua ovelta sekä ennakkoon Siuron lähikaupasta 15.11.–8.12.

Ti 13.12. Joulun rauhaa -konsertti Nokian kirkossa klo 19. **Saija Tuupanen & Teemu Roivainen ja Energia-orkesteri.** Liput S-etukortilla Prisma Nokian infopisteeltä 30 € ja ilman S-Etukorttia 35 €. Verkossa Ticketmasterin kautta, S-etukortilla 33 €, ilman korttia 38 € ja ovelta 38 €.

Su 18.12. Tukikonsertti Ukrainan sodasta kärsivien hyväksi Nokian kirkossa klo 18. **Tomi Markkola, Nokian Mieskuoro, Pinsiön Mieskuoro, Nokian**

Työväen Mieskuoro, Nota Bene Nokia ja Gospelkuoro Sarastus. Vapaaehtoinen kolehti Kirkon Ulkomaanavun kautta Ukrainalle.

Pe 6.1.2023 Loppiaiskonsertti Tähti, tähdistä kirkkain Nokian kirkossa klo 18. **Maria Piirainen,** mezzosopraano, **Risto Piirainen,** tenori, **Viktor Pellia,** piano. Joulun ajan kauneimpia klassisia lauluja ja pianomusiikkia. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Kauneimmat Joululaulut

Tee paikallisesti hyvää osallistumalla joululahja-keräykseen **Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuk-**sissa. Voit lahjoittaa esimerkiksi säilyvää ruokaa, kahvia, hygieniatuotteita, uusia leluja, villasukkia (erityisesti toivotaan isoja kokoja), lahjakortteja tms.

Kauneimmat joululaulut kaikuvat tänä vuonna jo 50. kertaa! Juhlavuoden kunniaksi seurakunnan somessa julkaistaan joululaulukalenteri 1.–24.12. jossa eri esittäjät laulavat vihkon laulut numerojärjestyksessä. Tänä vuonna lauluterveisiiä myös maailmalta. Ota kalenteri seurantaan ja laula mukana.

To 1.12.

- Klo 15 Pitkäniemen kirkko, Elina Kaunisto

Su 11.12.

- Klo 15 Nokian kirkko, Lasten Kauneimmat Joululaulut
- Klo 15 Suoniemen kirkko
- Klo 17 Tottijärven kirkko
- Klo 17 Siuron kirkko, Pirkan opiston huilistiduoja- ja trioja, opettaja Rea Metsähonkala
- Klo 18 Nokian kirkko, Nota Bene Nokia

Ma 12.12.

- Klo 18 Pinsiön kirkko, Pinsiön mieskuoro, Vesa Rantamäki, Veijo Hynninen

Ti 13.12.

- Klo 18 Linnavuoren srk-talo, Lasten Kauneimmat Joululaulut

Ke 14.12.

- Klo 13 Kulmakivi

To 15.12.

- Klo 18 Siuron Koski-Baari
- Klo 19 Vihnusjärven ranta, Vihnustulet, Tuuliharjun miehet

La 17.12.

- Klo 18 Tehdassaaren kahvila, Sari Jokiniitty

Pappilan joulu

Maatilan pappilassa 1., 2. ja 4. adventtina klo 11–14. Joulupuuroa, glögiä ja piparia. Vapaaehtoinen puuromaksu Yhteisvastuukeräykseen: käteinen tai MobilePay.

Tapahtumien aikaan Pappilaan voi tuoda säilyvää kuivatavaraa, hygieniatuotteita ja paketoituja joululahjoja (päälle teksti, mitä paketti sisältää). Lahjoituksilla muistetaan avuntarpeessa olevia nokialaisperheitä.

- **1. adventtisunnuntai 27.11.** Joulukorttien askartelua ja joululauluja.
- **2. adventtisunnuntai 4.12.** Askartelua, jouluisia yhteislauluja.
- **4. adventtisunnuntai 18.12.** Joululauluja ja joulun kertomus. Lähetin joulutervehdys. Mahdollisuus saunomiseen: klo 11–12 naiset ja klo 12–13 miehet. Omat pyyhkeet mukaan.

Kulmakivi

- Kulmakivi on avoinna ma–ke klo 10–14. Joulutauko 15.12.2022–8.1.2023.
- Pe–la 25.–26.11. Adventtimyyjäiset klo 10–15. Myynnissä käsitöitä ja leivonnaisia. Perjantaina riisipuuroa, lauantaina arpajaiset. Tuloilla apua Nokialle ja kauemmas.
- To 15.12. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevien joulujuhla Urhatussa klo 17. Ilmoittautumiset 5.12. mennessä Kulmakiveen: 050 570 4800.

Lisäksi

- Ke 14.12. nuorten Puurojuhla Maatilan pappilassa klo 18–21.
- Ti 20.12. Perheiden joulukirkko Nokian kirkossa klo 18. Kerhojen joulujuhla.

Elämän ja luonnon ihme

Ilmastonmuutos ja pölyttäjäkato uhkaavat luonnonvaraisia ja tarhattuja hyönteisiä. Pölyttäjähöyryjen hyvinvointi on äärimmäisen tärkeää ruoantuotannolle. Elokuvaohjaaja Ida-Maria Olva samastui pölyttäjien ahdinkoon ja päätti toimia sekä hartiavoimin että filmin keinoin.

Heti alkuun hyviä uutisia! Pölyttäjähöyryjen määrä ei vaikuta laskeneen Suomessa viimeisen 20 vuoden aikana, kuten on pelätty. Ympäristökeskus (Syke) selvitti pölyttäjähöyryjen esiintyvyyden muutoksia. Pölyttäjähöyry-hankkeen loppuraportista selviää, millaisia muutoksia mesipistiäisten, kukkakärpästen ja sarvijäärien noin 300 lajin esiintyvyydessä on tapahtunut. Muutokset ovat olleet melko vähäisiä.

– Taantumista havaittiin enemmän pohjoisilla pölyttäjälajeilla, kun taas monet eteläiset lajit ovat yleistyneet, toteaa tutkija **Susu Rytteri** Syken verkkosivuilla.

Suomessakin on uutisoitu pölyttäjien määrän vähentyneen rajusti monessa maassa. Syken mukaan pölyttäjäkatoa on todettu Keski-Euroopassa. Tutkimuksen mukaan pölyttäjien suurimmat riskit ovat muun muassa sopivien elinympäristöjen väheneminen ja mesikasvien heikentyminen. Tilanne on huolestuttava, koska sadot kärsivät pölyttäjien määrän vähenemisestä, ja pölyttäjät ovat korvaamattomia ruoantuotannolle. Syken mukaan pölyttäjät tuottavat vuosittain maamme maataloudelle noin 50 miljoonaa euroa taloudellista lisäarvoa.

Kukkia pölyttävät pienet elokuvatahdet

Niityillä ja kedoilla vastaan pölyttävät hyönteiset voivat olla luonnonvaraisia tai niistä huolehtii joku, kuten mehiläistarhaaja.

Elokuvaohjaaja **Ida-Maria Olva** (s. 1993) pitää kymmenkuntaa tarhamehiläispeesää Nokialla Linnavuorella perheensä tiluksilla. Olva pohtii, ettei mehiläistarhaus ole hänelle harrastus eikä työtä, vaan elämäntapa.

– Harrastus kuulostaa siltä, että sen voi lopettaa, jos ei enää huvita, mutta tätä ei, koska tyypeistä täytyy pitää huolta, Olva kertoo ja jatkaa:

Olva käsittelyssä mehiläispeesää asukkeja hellävaroen. Hän höpöttää niille lempeästi kuin mille tahansa muulle tärkeälle lemmikille tai kotieläimelle.

– Haluan viettää aikaa hyönteisten kanssa. Ne ovat äärettömän mielenkiintoisia, älykkäitä ja niillä on niin monimutkainen ja ihmeellinen sosiaalinen elämä. Elämän ja luonnon ihme on läsnä, hän tiivistää.

Mehiläistarhaus on yhteistä tekemistä äidin kanssa. Olvan äiti **Marjut Mähönen** on osallistunut toimintaan alusta saakka, ja auttelee tarhalla edelleen.

Kesällä 2022 Olva valmistui Aalto-yliopistosta taiteen maisteriksi elokuvaohjauksen pääaineinjaltta. Hänen lopputyönsä Mehiläisessä käsittelee mehiläistarhausta. Elokuva tehtiin Olvan kotinurkilla, ja mehiläiset esiintyvät ihmisenäytelijöiden rinnalla filmin pieninä tähtinä. Lyhytelokuva on nähtävissä Yle Areenassa. Vuonna 2021 ensi-iltansa saanut filmi kertoo ilmastoahdistuksesta kärsivästä Eedistä. Hän ryhtyy tarhaamaan

mehiläisiä apunaan äitinsä Anne, joka ei pelkää tulevaisuutta, mutta mehiläisiä sitäkin enemmän. Tampereen elokuvajuhlat palkitsi elokuvan 2022 opiskelijapalkinnolla.

– On hyvä tehdä elokuvia omakohtaisista havainnoista tai kokemuksista. Minulle on tapahtunut samat asiat kuin keskushenkilölle, Olva kertoo.

Hienovaraisia systeemejä

Moni asia huolettuu Olvaa tarhamehiläisten ja luonnonvaraisten pölyttäjien tulevaisuudessa. Ötököitä vaivaavat erilaiset taudit ja loiset, hyönteismyrkyt sekä sellaiset viljelyalueet, joissa ei ole kuin yhtä kasvia, kuten talousmetsät ja -pellot, hän listaa. Kaikkia näitä tehostaa ilmastonmuutos, tai ne liittyvät siihen.

– Luonto on monimutkainen järjestelmä, jossa on monia eri komponentteja. Niin sanottuja rikkaruohoja ja myös ihmisiä hyödyttämättömiä kasveja tarvitaan, Olva sanoo.

Vuonna 2017 Olva hurautti mehiläisten maailmaan. Hän kertoo, että pölyttäjäkadolla oli iso merkitys aloittamiseen, kuten myös hänen kokemallaan ilmastoahdistuksella. Olva halusi tehdä jotakin, auttaa pölyttäjiä.

– Katsoin kaikki mehiläistarhausvideot ja opin mitä netissä on saatavilla. Mehiläistarhauskurssilla tiesin valmiiksi kaiken, mitä siellä opetettiin, mutta oppiminen todella alkoi, kun hankki mehiläisiä, Olva kertoo.

Olva haki ensimmäiset mehiläisensä Hämeenlinnasta isäpuolensa **Timo Mähösen** kanssa. He starttasivat pakulla keväiseen yöhön kello kymmeneltä. Olva kertoo, että mehiläiset kuljetetaan iltaisin ja yöaikaan, koska ne ovat silloin kotona.

Olva kehuu, että Siuron-Linnavuoren alueella mehiläisillä on hyvä olla.

Jokisenjärven itärannalla tarhamehiläisten menu on kasviosta tuttu: ne tuottavat hunajaa ainakin metsistä löytyvistä kukista, kuten voikukasta, horsmasta, vadelmasta ja apilasta. Samalla alueella ei myöskään ole muita tarhaajia. Olva kertoo, että tarhaajien olisi hyvä tehdä yhteistyötä ja hankkia saman rotuisia mehiläisiä. Lisäksi tautien leviämisen riski kasvaa, jos joku laiminlyö tautitestit, jollaiset Olva tekee keväisin.

Vastuullista elokuvantekoa

Elokvanteossa Olva haluaa noudattaa kestäviä arvoja. Runnominen ja väkisin pakottaminen eivät kuulu Olvan taiteelliseen työhön eivätkä mehiläistarhaukseen. Mehiläisessä vihreä tuotanto toimi niinkin hyvin, että Tampereen elokuvajuhlilla leffa sai myös kunniamaininnan vastuullisuudesta.

– Työryhmä muun muassa kierrätti, hankki käytettyä ja teki suunnitelman vastuulliseen cateringiin eli rakensi kokonaisvaltaisempaa vastuullista työarkea. Tärkein askel ekologisemmassa työskentelyssä on se, että kestävämpiä valintoja tehdään, oli lähtötaso mikä hyvänsä, Verso-palkinnon raati kiittelee elokuvan tuotantoa.

Seuraavaksi Olvan suunnitelmassa on pitkä elokuva mehiläistarhaamisesta. Hunajaa saa kesän lopussa Siuronkosken toripäiviltä ja Knuutilan kartanon syys- ja joulumarkkinoilta.

Kuvat ja teksti: Petri Kangas

Tampereella asuva elokuvaohjaaja Ida-Maria Olva tarhaa mehiläisiä Linnavuoren kumpuilevassa maisemassa.

Adventti- kalenteri

Adventtikalenteri johdattaa joulun odottamiseen. Entäpä, jos adventtisunnuntai kerrallaan pysähtyisit, rauhoittuisit? Voisit antaa aikaa itsellesi, läheisillesi ja kenties vähän kaukaisimmillekin. Voisit käydä kävelyllä, lähettää valokuvan, osallistua keräykseen. Näin joulun odottaminen on hyvän tekemistä niin itselle kuin toisille.

Etsi sanasokkelosta jouluun liittyviä sanoja:

J	E	E	S	U	S	K	E	V	Y	V
S	B	W	D	Ä	F	L	A	H	J	A
I	A	O	R	H	P	U	S	I	V	L
H	I	L	J	A	I	S	U	U	S	O
K	R	O	O	I	P	I	P	A	R	I
G	E	R	U	U	A	H	L	U	S	T
U	O	X	L	V	E	N	K	E	L	I
P	U	U	R	O	P	R	I	F	E	U

Joululauluanagrammit.

Järjestä kirjaimet uudelleen, saat selville joululaulun.

illanvietossa toteaa:

pikkujoulu:

kuulto jollen:

juostaan luo:

jalopuu kumina:

ryösti neuvoni:

Joulun parhaat.

Täytä omilla sanoillasi.

Joulun odottamisessa on parasta:

Joulun tuoksuista tykkään eniten:

Parasta herkkua jouluna ovat:

Jouluna kuuntelen mieluiten:

Minusta joulu tuntuu:

Ihan kaikkein tärkeintä jouluna on:

Kohti syvempää ymmärrystä ja parempia päätöksiä

Nokian seurakunnan järjestämät Erätauko-metodin keskustelut pyrkivät synnyttämään uutta ajattelua.

Seurakunta järjesti syksyllä kaksi Erätauko-keskustelua Nokian Tehdassaareissa. Keskustelujen teemoina olivat 29.9. ekologisuus ja 27.10. hyvän tekeminen. Jälkimmäisen illan avauspuheenvuorossaan vt. kirkkoherra **Mikko Sulander** perusteli iltojen järjestämistä sillä, että virinneet keskustelut toimivat polttoaineena seurakunnan strategiaa suunniteltaessa.

– Voimme vaikuttaa näistä ajatuksista. Yksi kirkon ydinbisneksistähän on hyvän tekeminen, kirkkoherra Sulander sanaili hyväntahtoisesti.

Erätauko-menetelmän tarkoitus on käynnistää ja käydä rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua. Menetelmän kehittämisestä vastaa Erätauko-säätiö.

Keskustelijat noudattavat rakentavan keskustelun pelisääntöjä, kuten kuuntele toisia, liity ja kerro omasta kokemuksesta. Tittelit on heitetty nurkaan. Osallistujat puhuttelevat toisiaan etunimillä. Keskustelut ovat luottamuksellisia, ne jäävät keskustelupiiriin, eikä niitä voi toistaa varsinkaan lehtijutussa. Toimittajalla on kuitenkin lupa puoda omia tuntojaan.

Sanojen voimaa

Osallistuin jälkimmäiseen keskustelutilaisuuteen, joka käsitteli hyvän tekemistä.

Tunnin keskustelun jälkeen ryhmääni johtanut Mikko pyysi meitä kertomaan, mitä ajatuksia tilaisuus herätti ja mitä opimme.

Kerroin vuorollani ryhmälle, että sonder-tuntee ni vahvistui heidän sekä puheenvuoroissa esiintyneiden esimerkkien ja tilanteiden myötä. Sonder on englanninkielinen uudissana, joka tarkoittaa havahtumista siihen, että jokaisella on monimutkainen elämä, ajatukset, unelmat, ja mieli – aivan kuten omasi. Vastavuoroisesti, vaikka olemme päähenkilöitä omassa elämässämme,

olemme myös mahdollisesti täysin toisarvoisia muiden elämässä, taustahahmoja kulisseissa.

Sonder on peräisin kirjailija **John Koenigin** The Dictionary of Obscure Sorrows -nimisestä moni-mediahankkeesta, joka alkoi kymmenkunta vuotta sitten verkossa. Samanimisenä kirjana teoksen sanat julkaistiin vuoden 2021 marraskuussa. Uudissana tarkoittaa tietoisesti luotua tai hiljattain kieleen tullutta sanaa. Luonnollisesti tarve tai sanan viittauskohde ovat voineet olla olemassa aikojen alusta saakka. Sonder-sanana keksimisen ja julkaisemisen jälkeen Koenig kertoo saaneensa kiitoksia siitä, että lukijat saivat ilmiölle ja kokemalleen tunteelleen kiintopisteen.

– Se sai heidät tuntemaan itsensä vähemmän yksinäisiksi. Se on sanojen voima, Koenig kertoo.

Arkipäivän pieniä huomaavaisuuden eleitä tekee herkemmin, kun säännöllisesti havahtuu kanssaihmiesten yhtäläiseen ja moni-ilmeiseen elämään. Vuorovaikutuksella voi pyrkiä hyvän tekemisen ytimeen. Oli tervehdyttävää huomata, miten herkästi yhteinen sävel ja myötäsukainen kunniotus ennestään tuntemattomien keskustelijoiden välille muodostui, kun kaikki heittäytyivät parhaansa mukaan keskustelemaan ja kuuntelemaan.

Kuvat ja teksti: Petri Kangas

Erätauko-keskustelujen pitopaikka oli Tehdassaaren puusepänerversta, joka on **Birger Federleyn** vuonna 1907 suunnittelema punatiilirakennus.

Luottamukselliset ryhmäkeskustelut käytiin taideteosten keskellä. Yksi ohjenuorista on se, mikä tapahtuu Erätauossa, jää Erätauokoon.

Seurakuntavaalit 20.11.2022

Kirkkovaltuusto, valitut

Pirkko
Pihlajamaa

Auli
Aaltonen

Jyrki
Kortesmäki

Sisko
Nevala

Antti
Ala-Heikkilä

Johanna
Ahvenvaara

Riikka
Liukkunen

Pentti
Koivisto

Jonne
Nurmi

Erja
Alanen

Pia
Laaksonen

Sanna
Ojala

Sirpa
Lehtinen

Katri
Helenius

Viivi
Lepomäki

Akseli
Reunamäki

Matias
Välimäki

Jyrki
Mäntylä

Tommi
Kaurala

Kaisa
Lehto

Juha-Pekka (JP)
Lehtonen

Marjo
Vestola

Katja
Pääkkönen

Kimmo
Lämsä

Mikko
Kalliomäki

Tuuli-Elina
Piirainen

Timo
Syrja

Eeva
Leskinen

Marko
Nieminen

Anna-Liisa
Malmi

Ville-Veikko
Hirsi

Marko
Olander

Erja
Honkaniemi

Kirkkovaltuusto, varalla

Jarkko
Salo

Hanna-Leena
Kuisma

Marko
Honkanen

Eliisa
Ala-Kuusisto

Simo
Pokki

Kalle
Sivula

Kirsti
Sala-Kallio

Henna
Peltola

Eija
Nevala

Sari
Iiponen

Jesse
Lisitsin

Maria
Piirainen

Pienillä teoilla suuria mullistuksia vastaan

Miten saada hyvä mieli jouluksi, kun maailma tuntuu vaaralliselta paikalta? Katsaukset kertovat, että olot ovat vaikeutuneet. Apua ja tukea on kuitenkin tarjolla. Ilo löytyy monesti läheltä ja pienistä asioista.

Joulutunnelmaan virittäytyminen on voinut olla kuluneena syystalvena erityisen työlästä. Lähihistorian maailmanlaajuiset ongelmat näkyvät ja tuntuvat jokaisen arjessa.

Yhdysvaltain pääkaupungissa Washingtonissa toimiva hyväntekeväisyysjärjestö United Nations Foundation listasi vuoden 2021 joulukuun 21. päivänä globaaleja vaikeuksia, joita oli syytä seurata vuonna 2022. Joulunvieton perinteisesti aloittavana Tuomaan päivänä järjestön verkkosivuilla julkaistussa analyysissä koronasta selviytyminen oli edelleen maailman kärkihanke. Toisena ja kolmantena ongelmana olivat köyhyyden vähentäminen ja ilmastonmuutoksen torjunta. Neljäs kohta on toimiminen sukupuolten tasa-arvon sekä tyttöjen ja naisten hyväksi. Listan viimeisenä, viidentenä kohtana, ovat tihentyvät humanitääriset kriisit ja erilaiset konfliktit.

Suomen turvallisuusympäristö muuttui helmikuussa alkaneen Ukrainan sodan myötä, ja Suomi on hakenut Nato-jäsenyyttä. Venäjän hyökkäyssodasta seurannut energian kallistuminen ja sen myötä hyödykkeiden raju hinnannousu sekä inflaatio täydentävät listaa.

Ihmisen tasolla perspektiiviä tarjoaa marraskuun ensimmäisenä päivänä Pelastakaa lapset ry:n julkaisema Lapsen ääni 2022 -kysely. Kansalaisjärjestö selvitti lasten ja nuorten kokemuksia toukokuun lopussa verkkokyselyynä. Yhteensä 1 130 12–18-vuotiasta vastasi kyselyyn nimettömänä.

Kiristynyt taloustilanne näkyy lasten ja nuorten vastauksissa: huolet lisääntyvät. Mielenterveysongelmat ja vähemmistöryhmien hankala tilanne korostuvat. Kyselytutkimuksen mukaan pienituloisissa perheissä 47 % lapsista on huolissaan perheensä toimeentulosta ja 42 % lapsista tuntee hyvinvointinsa horjuneen.

Valo-lehti selvitti nokialaisten hyväntekijöiden kanssa, miten saada joulumieli kohenemaan, kun maailma tuntuu vaaralliselta paikalta.

Apua, ymmärrystä ja iloa on tarjolla

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Nokian-yhdistyksen toiminnanjohtaja **Hilkka Hyttinen** tunnistaa suorituspainetta, jotka tiivistyvät perheissä varsinkin joulun aikaan. Samoin kuin seurakunnan perhetyössä, MLL:n toiminnan keskiössä on lapsiperheiden tuki.

– Täällä saa tukea ja olla vähän aikaa itsensä kanssa. Voi keskittyä lapsen ja omaan hyvinvointiin. Perhekahvilassa nauretaan paljon ja päästään iloitsemaan lapsista ja heidän puuhistaan, Hyttinen sanoo.

Maailmanlaajuisia ongelmia tai ainakin niiden lieveilmiöitä vanhemmat tuovat esille keskusteluissa jonkin verran. Keskustelut ovat monesti maanläheisempiä. Yleisnäköala levenee, kun tapaa muita vanhempia.

– Perusasiat puhuttavat, kuten talouden pyörytys, ja se, onko varaa tarjota lapselle hyvä elinympäristö ja laadukasta ravintoa. Pitääkö mennä töihin, mistä lapsi saa päivähoitopaikan, toiminnanjohtaja listaa.

Nokiassa Myllyhaassa asuva Tampereen Vanhan kirkon toiminnasta vastaava pappi **Olli Viljakainen** on samoilla linjoilla:

– Tulla nähdäksi, kuulluksi, kohdatuksi ja rakastetuksi, Viljakainen listaa hyvinvoinnin rakennusaineita.

Hän ei miellä itseään seurakuntatyön ”raskassarjalaiseksi”, jollaisia työskentelee tai toimii vapaaehtoisina esimerkiksi kriisiavussa tai sairaaloissa,

mutta Viljakainen tapaa työssään ihmisiä, joilla menee tai on mennyt todella huonosti. Elämän vaikeuksissa auttavia tahoja on mukana Vanhalla kirkolla muitakin, kuten ehkäisevää päihdetyötä tekevä YAD ja etsivä nuorisotyö. Toiminnassa ja Viljakaisen esimerkeissä on aistittavissa rehtiä suoruuutta, joka näkyy esimerkiksi tapahtumien nimissä ja laadussa, kuten Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuus ja Rukoushetki Afganistanin ja Iranin naisten oikeuksien puolesta.

– Minulla ei ole sellaista osaamista, että päihdenkäyttäjää pääsee irti kamasta. Mutta hänet kohdataan ihmisenä, ei kamankäyttäjänä, päihderiippuvaisena, rikollisena, syrjäytyneenä, vaan ihmisenä. Monesti ilmeestä näkee, että se on hurja juttu, hyvä sanoma, Viljakainen kertoo.

Hyvä ja pyhä voivat löytyä jaetusta elämästä

Hyttisellä ja Viljakaisella on ainakin yksi selkeästi esiin nouseva hyvän mielen aines ihmisten välisessä yhteydessä ja vuorovaikutuksessa. He puntaroivat, että varsinkin jouluna syrjäytymisen oireet korostuvat.

– Joulukuun yksinäisyys on pyhä. Se on aika raju ajatus. Yksinäisyys vieläpä korostuu pyhinä, jolloin perheet ja suvut kokoontuvat yhteen, Viljakainen sanoo ja jatkaa:

– Vastuun toisista ihmisistä pitää olla suurempi niillä, joilla on voimia.

– Pidetään huolta niistä, jotka ovat lähellä – ja niistä, jotka ovat kaukana, Hyttinen säestää.

Kirkon ulkomaanavusta (KUA) kerrotaan marraskuun taitteen tietona, että suomalaiset ovat lahjoittaneet noin yhdeksän miljoonaa euroa Ukrainan hyväksi. KUA käyttää rahat etenkin lasten ja nuorten opintojen tukemiseen, psyykososiaaliseen tukeen ja opettajien kouluttamiseen kriisin aikana.

Hyttinen näkee, että parhaassa tapauksessa auttamisesta syntyy itseään ruokkiva hyvän kehä, jossa jokaisen mieliala kohenee. Apua ei kuitenkaan voi tyrkyttää, vaan kaikki lähtee tarvitsijasta.

– Olennaista on madalta kynnystä niin paljon kuin mahdollista, antaa käsi. Ensimmäinen askel

on kaikkein tärkein ja vaikein, Hyttinen sanoo.

Viljakainen löytää pohjaa kristinuskon teologiasta. Hän kertoo varhaisten kirjoittajien pohdiskelleen, että hyvän elämän löytää, kun välittää toisesta ihmisestä.

– Jumalan rakkautta kokee vasta kun rakastaa toista ihmistä. Siinä samalla kokee jotain mystistä hyvyyttä itseä kohtaan. Rakkaus on maailmaa muuttava voima edelleen.

Kuvat ja teksti: Petri Kangas

Hilkka Hyttinen pohtii, että onni on häivähdyksiä käytännön asioiden keskellä. Itse hän kokee arkea elävöittäviä kokemuksia taiteen äärellä ja kulttuuritapahtumissa.

Hyvää pohdiskellessa ajatus kulkeutuu pyhään. Olli Viljakainen sanoo, että pyhään kuuluu aktivismi, taistelu pahaa vastaan. Ihmiset tulevat eri elämäntilanteistaan yhteen ja näkevät toisensa arvokkaina.

Uusia työntekijöitä

Lastenhojaaja Hanna Arkkila luo tänä jouluna uusia perinteitä

Mouhijärveläinen Hanna aloitti lastenhojaajan työt pari kuukautta sitten.

– Kun hääpäivä oli sovittu, aloin etsiä töitä noin puolen tunnin ajomatkan säteellä Mouhijärveltä. Sain lastenhojaajan paikan Nokialta. Työhöni kuuluu päiväkerhojen suunnittelu, hartaudet, askartelut, leikit, laulut. Perhekerhoissa vanhempien ja lasten kanssa juttelu ja kohtaaminen. Näiden lisäksi erilaisten tapahtumien valmistelu.

Hannan mielestä parasta työssä on yksinkertaisesti lapset! Myös työn vaihtelevuus, erilaiset kohtaukset ja hyvä työporukka innostavat häntä.

Varhaiskasvatuksessa jouluun valmistaudutaan laulamalla joululauluja ja kertomalla Jeesuksen syntymästä, askartelemalla ja koristelemalla kerhopisteitä. Valmistelussa on myös varhaiskasvatuksen joulukirkko.

Kysyttäessä, kuinka Hanna itse viettää tulevaa joulua, hän vastaa:

– Edessä on ensimmäinen yhteinen joulu mieheni kanssa, luomme uusia perinteitä. Joulussa parasta on tunnelma ja yhdessä oleminen. Tykkään polttaa kynttilöitä ja kuunnella joululauluja, joista yksi suosikkini on ”Me käymme joulun viettohon”. Käyn jouluna kirkossa ja haudoilla. Kuvailisin itseäni joulufiilistelijäksi.

Kiinteistöhoitaja Oskari Metsäkylän mielestä joulussa on parasta tunnelma

Huomattuaan ilmoituksen paikasta Nokialla sasmatalalainen Oskari lähetti hakemuksen heti. Työt alkoivat keväällä.

– Olen kiinteistöhoitaja eli vanhalla termillä talonmies. Teen kiinteistöissä säännöllisiä huoltotöitä, esimerkiksi ulkotöitä nurmikonleikkauksista lumitöihin sekä kaikenlaisia korjaustöitä. Teen kaikkea muuta, mutta sähkö- ja putkityöt eivät kuulu minulle.

Parasta kiinteistöhoitajan työssä Oskarin mukaan on se, että työtä voi ja saa suunnitella ja toteuttaa itsenäisesti. Kun työn tarve on selvillä, voi itse usein suunnitella kuinka sen toteuttaa.

Läheistensä kanssa joulua viettävän Oskarin mielestä parasta joulussa on joulun yleinen tunnelma. Tulevana jouluna hän pääsee myös ensi kertaa valmistelemaan joulua toisille.

– Kaikkia joulunajan työtehtäviä en vielä tiedä, mutta ainakin kuusten hakua ja niiden vieniä tiloihimme on edessä, pohtii Oskari ja haluaa toivottaa lukijoille rauhaisaa joulunodotuksen aikaa sekä hyvää joulua ja uutta vuotta!

Kanttori Karo Suopuro nauttii joululauluista töissä

Pyöräretkillään Nokian kauniisiin maisemiin ja kirkkoihin ihastunut Karo aloitti työt marraskuussa.

– Odotan uudelta työltä ihmisten kohtaamisia, perinteisiä kanttorin töitä ja uusia kokeiluja. Tämä on ensimmäinen vakinainen työtehtäväni ja olen aloittamassa sitä avoimin mielin. Koulutukseltani olen musiikin maisteri ja valmistuin tämän vuoden alussa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutusohjelmasta.

Karo vastaa yhtenä neljästä kanttorista seurakunnan musiikkityöstä. Lähes aina kun tilaisuudessa on musiikkia, myös kanttori on mukana tavalla tai toisella. Kanttoreille adventti- ja jouluaika ovat vuoden kiireisintä aikaa, joten vastapainoksi Karo viettää omaa joulua rauhallisissa merkeissä.

– Parasta työssä on kuulla ihmisten laulavan ja osallistuvan näin itsekkin musiikin tekemiseen. Tehtäväni tuntuu tällöin merkitykselliseltä, ja toivon voivani laskea kynnystä osallistua yhteislauluun.

– Kanttori saattaa olla välillä hieman piilossa urkuparvella, mutta tämä ei ole varsinaisesti tarkoitus. Hihasta sopii nykäistä, vaihtaa kuulumisia, jakaa ideoita tai antaa palautetta. Mukavaa adventin aikaa ja joulua!

Hartausmietiskely

Jouluvaloja ja muuta sotkua

Psalmi 146

*”Jumalalleni minä laulan ja soitan
niin kauan kuin elän!*

*Älkää luottako maan mahtaviin,
älkää luottako yhteenkään ihmiseen –
ei ihmisestä ole auttajaksi.*

*Herra on tehnyt taivaan ja
maan ja meren*

ja kaiken mitä niissä on.

Herra on iäti uskollinen.

*Herra hankkii oikeutta sorretuille,
nälkäisille hän antaa leipää.*

*Herra päästää vangitut kahleista,
hän antaa sokeille näön*

ja nostaa maahan painetut jaloilleen.

Herra hallitsee ikuisesti.

*Hän on sinun Jumalasi, Siion,
polvesta polveen.”*

Mietiskely

Kahden koronajoulun jälkeen sitä on jo toivonut rauhallista, normaalia joulua. Ei tullut sellaista. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen myötä yhä isompi huoli maailmanrauhasta ja jopa ydinaseista, energiakriisi, inflaatio, hiilinielujen romahtaminen, sote-palveluiden ja muun työelämän ongelmat, nuorison ongelmat... eikä tuo koronakaan vielä poissa ole.

Näitä miettiessäni selvittelen pihapuuhiemme tulevien jouluvalojen (en oikein tiedä, sopiiko niitä syyttää energiakriisissämme, mutta kyllä valoakin tarvitaan) johtoja. Yhtä sotkussa kuin maailmamme elämä.

Jossain vaiheessa valojen johto kuitenkin on oiennut toivottoman näköisestä sykkyrästään ja saan ne paikalleen valaisemaan isoa pimeää. Mietin, että tulevaisuutemme solmutkin ovat mahdottoman ja toivottoman näköisiä, mutta totta on samaan aikaan tuon psalmin riemu siitä, että kaiken takana on Jumala, joka hallitsee ikuisesti – Herra on iäti uskollinen. Minä en tiedä, miten maailmamme asiat oikeenisivat enkä tiedä sitäkään, oikenevatko ne. Sen kuitenkin tiedän – tai ainakin uskon, tai ainakin toivon – että on Jumala, joka hallitsee ja tämä Jumala antoi ainoa Poikansa syntyä ihmiseksi, meidän veljeksemme ja vapahtajaksemme.

Sen kunniaksi rohkenen syyttää ainakin pienet jouluvalot.

Rukous

Jumala, sinä joka teit taivaan ja maan. Sinä sanot olevasi kaikkivaltias, vaikka sitä onkin välillä vaikea uskoa, kun niin paljon paha tapahtuu. Vakuuta sinä meidän sydämилlemme, että joulun ihme – Poikasi syntymä – tarkoittaa isompaa toivoa kuin meidän maailmamme toivottomuus. Rohkaise meitä luottamaan siihen ja oikomaan niitä sotkuja, jotka ovat meidän oiottavissamme. Aamen.

Kuva ja teksti: Timo Uotila

Kummityötä Kulmakivessä

Nokian seurakunnalla on ilo kertoa, että Kulmakivellä on nyt omat kansainväliset kummikohteet: Etiopian kummityö ja Lasten pankki, joiden kautta tehdään hyvää auttamalla heikommassa asemassa olevia lapsia eri puolilla maailmaa. Tästä enemmän seuraavassa Valossa, joka ilmestyy 30.3.2023.

Kuvassa **Stella Lizarazo** ja **Alexandra Nossa**, joiden osaavissa käsissä Kolumbian kummityö on.

nokianseurakunta.fi

@nokianseurakunta
@nokianseurakuntavarhaiskasvatus
@nokianseurakuntadiakonia
@pappila.fi (nuorisotyö)

@nokianseurakunta
@nokianseurakuntamusiikki
@nokianseurakuntadiakonia
@maatialanpappila (nuorisotyö)

@Nokian_SRK

Nokian seurakunta

@pappilapistefi (nuorisotyö)

@maatialanpappila (nuorisotyö)